

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 17 februari 1944 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fastställande av personalförteckning för domänverket m. m.

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 28 januari 1944 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 44, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att dels fastställa ett i statsrådsprotokollet framlagt förslag till personalförteckning för domänverket, dels ock medgiva att i tjänsteförteckningen finge vidtagas vissa i samma protokoll förordade förändringar.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet, i den mån ej därför redogöres närmare i det följande, hänvisa till statsrådsprotokollet.

Enligt 1 § 1 mom. civila avlöningsreglementet, vilket äger tillämpning å bland annat ordinarie tjänstemän vid domänverket, skola de befattningar, för vilka reglementet jämlikt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen skall gälla, upptagas i en av Kungl. Maj:t fastställd, vid reglementet såsom bilaga fogad tjänsteförteckning. I 1 § 2 mom. av reglementet stadgas vidare, att antalet befattningar vid varje särskilt verk bestämmes genom en av Kungl. Maj:t och riksdagen för verket fastställd personalförteckning, dock att antalet befattningar inom lönegraderna A 1—20 vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk och domänverket bestämmes av Kungl. Maj:t. Vid 1942 års riksdag (prop. nr 212; r. skr. nr 300) fastställdes personalförteckning för domänverket — upptagande tjänstemän i högre lönegrad än A 20 — att tillämpas tills vidare från och med den 1 juli 1942. Genom beslut den 19 juni och den 6 november 1942 har Kungl. Maj:t meddelat föreskrifter om antalet ordinarie befattningar i högst 20 lönegraden vid domänverket.

Gällande tjänsteförteckning upptager bland annat följande befattningar vid domänverket:

Befattning	Lönegrad
Andre domänfiskal	A 26
Sekreterare	A 26
Sekreterare	A 24
Domänbokhållare	A 21
Notarie	A 21

Befattning	Lönegrad
Revisor	A 21
Övningslärare	A 13
Tillsyningsman	A 9.

I Kungl. Maj:ts förenämnda beslut den 19 juni 1942 har föreskrivits, att antalet övningslärare i lönegrad A 13 skall utgöra fem och antalet tillsyningsmän i lönegrad A 9 tre samt att en övningslärarbefattning och samtliga tillsyningsmansbefattningar icke skola återbesättas vid uppkommande ledigheter.

I skrivelse den 17 mars 1943 har domänstyrelsen — med överlämnande av en framställning från övningslärarna vid statens skogsskolor om höjd lönegradsplacering — hemställt, att övningslärarna vid skogsskolorna måtte uppflyttas från lönegrad A 13 till lönegrad A 15. Till följd av remiss ha utlåtanden över ifrågavarande förslag avgivits av allmänna lönenämnden den 16 april 1943 och av statskontoret den 10 maj 1943. Övningslärarna vid statens skogsskolor ha den 22 juni 1943 inkommit med ytterligare en skrift i ärendet. Domänstyrelsen har härefter i skrivelse den 1 december 1943 i vissa avseenden kompletterat sin tidigare framställning.

I sin nyssnämnda skrivelse den 17 mars 1943 hade övningslärarna föreslagit en uppflyttning av övningslärarbefattningarna från lönegrad A 13 till lägst lönegrad A 16.

Av handlingarna i ärendet inhämtas i denna fråga följande.

Statens skogsskolor, vilka för närvarande äro fyra till antalet, ha till uppgift att meddela nödiga teoretiska kunskaper och praktisk insikt och färdighet i skogshanteringen till den utsträckning, som erfordras för anställning såsom skogsvaktare eller därmed jämförliga förmän inom skogsbruket. Vid varje skogsskola finnes anställd en övningslärare. Undervisningen vid dessa skolor bygger på folkskoleutbildning och förutsätter därjämte minst två års skogspraktik och två månaders kurs vid kolarskola. Ett betydande antal elever pläga dessutom ha genomgått folkhögskola eller lantmannaskola. Under senare tid ha i regel en till två elever årligen vid varje skola avlagt realexamen. Elevernas skogspraktik före inträde vid skogsskola har i verkligheten i medeltal utövats under mera än fyra år.

Övningslärarna undervisa dels i matematik samt i vissa fall i zoologi, dels ock i ett antal fackämnen, såsom skogsteknologi, skogsuppskattning samt skogs- och fältmätning, varjämte de leda praktiska övningar. Den undervisning övningslärarna sålunda meddela ligger på ett högre plan än undervisningen vid folkskolorna.

Övningslärare skall, enligt instruktionen för domänverket den 1 mars 1935, antingen ha genomgått lärokurs vid den numera nedlagda fortsättningsskolan vid Kloten med goda vitsord eller ock ha genomgått statens eller annan därmed jämförlig enskild skogsskola med goda vitsord och därefter minst två år på ett förtjänstfullt sätt handhaft skogsarbeten av olika slag. Övningslärarens tjänstgöringstid omfattar 47 till 48 veckor om året. Såsom jämförelse kan framhållas, att folkskollärare med en lästid av 39 veckor om året erhålla lön enligt lönegrad A 17.

Domänstyrelsen har framhållit, att därest övningslärarna placerades i lönegrad A 15 från och med den 1 juli 1944, torde detta föranleda en höjning med 1 000 kronor av nionde huvudtitelns förslagsanslag till ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor.

Allmänna lönenämnden har för sin del tillstyrkt förslaget om övningslärarbefattningarnas oppflyttning till lönegrad A 15.

Statskontoret har förklarat sig i betraktande av vad domänstyrelsen och lönenämnden anfört icke vilja framställa någon erinran mot att ifrågakvarande befattningshavare inplacerades i lönegrad A 15.

I betänkande den 21 november 1942 (stat. off. utr. 1942: 46) angående revision av tjänsteförteckningen för civilförvaltningen ha vidare *1939 års tjänsteförteckningssakkunniga* framlagt vissa förslag i vad angår tjänstebenämningar och förteckningens uppställning.

I betänkandet, över vilket remissyttranden avgivits av vederbörande myndigheter, har bland annat föreslagits, att titeln andre domämfiskal måtte utbytas mot domämfiskal, titeln domänbokhållare mot revisor samt titeln övningslärare mot lärare. De sakkunniga, som förordat att inom allmänna civilförvaltningen benämningarna sekreterare och notarie ersattes med förste byråsekreterare respektive byråsekreterare, ha för affärsverkens del funnit övervägande skäl tala för ett bibehållande av den nuvarande titulaturen.

Domänstyrelsen har icke funnit någon anledning föreligga att utbyta benämningen övningslärare mot enbart lärare. Förslagen att ändra tjänstetitlarna andre domämfiskal och domänbokhållare ha icke föranlett något uttalande från styrelsens sida. Vad angår den av tjänsteförteckningssakkunniga anförda motiveringen för att vid affärsverken bibehålla de nuvarande benämningarna sekreterare och notarie har domänstyrelsen framhållit, att sagda motivering icke med fog kunde åberopas för domänverkets vidkommande. Sekreterar- och notariebefattningarna vid domänverket kunde nämligen varken beträffande arbetsuppgifter eller kvalifikationer principiellt anses vara annorlunda än inom allmänna civilförvaltningen. Befattningshavarna ägde högskolebildning (examen från skogshögskolan eller juridisk examen). Styrelsen har därför anhållit, att ett utbyte av benämningarna sekreterare och notarie mot förste byråsekreterare respektive byråsekreterare måtte ske även för domänverkets del.

Allmänna lönenämnden har icke framställt någon erinran mot förslagen att ändra benämningarna andre domämfiskal och domänbokhållare. Däremot har lönenämnden liksom tidigare förordat, att för övningslärarna infördes tjänstetiteln yrkeslärare och alltså icke såsom de sakkunniga ifrågasatt titeln lärare. Enligt lönenämndens mening borde benämningarna förste byråsekreterare och byråsekreterare komma till användning även för affärsverkens del. Lönenämnden har slutligen föreslagit, att den vid domänverket förekommande tjänstebenämningen tillsyningsman, i likhet med vad som numera skett inom vissa andra verk, utbyttes mot den språkligt riktigare benämningen tillsynsman.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, har anfört följande:

»Vad i ärendet anförs rörande beskaffenheten av undervisningen vid statens skogsskolor samt beträffande övningslärarnas utbildning synes giva vid handen, att övningslärarnas löneställning (lönegrad A 13) icke är avvägd under tillräckligt beaktande av de arbetsuppgifter som för närvarande åvila befattningshavarna i fråga och de kompetenskrav som ställas på dem. För en förbättring i övningslärarnas löneställning talar även det förhållandet, att kronojägarna — till vilkas lönegradsplacering hänsyn i vissa avseenden tagits vid tidigare lönesättningar för övningslärarna — från och med den 1 juli 1942 kunna erhålla placering — förutom i lönegrad A 9 — jämväl i lönegraderna A 10 och A 12. Med hänsyn till det anförda anser jag mig böra förorda, att övningslärarna vid skogsskolorna i enlighet med domänstyrelsens förslag, vilket tillstyrkts av såväl lönenämnden som statskontoret, från och med den 1 juli 1944 uppflyttas från lönegrad A 13 till lönegrad A 15. På de skäl som anförs av domänstyrelsen torde dock en av de nuvarande övningslärarbefattningarna alltjämt böra hänföras till 13 lönegraden. Tjänstebenämningen för samtliga ifrågavarande befattningshavare synes i anslutning till vad lönenämnden föreslagit böra ändras till yrkeslärare. De ökade kostnader som under budgetåret 1944/45 komma att föränledas av den förordade lönegradsuppflyttningen för fyra yrkeslärare torde böra avföras från nionde huvudtitelns förslagsanslag till Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m.

Vad angår de av 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga framförda förslagen om förändring av tjänstebenämningarna andre domänfiskal och domänbokhållare till domänfiskal respektive revisor finner jag mig böra biträda desamma. Lönenämndens hemställan om utbyte av tjänstetiteln tillsyningsman mot tillsynsman har icke heller föränlett någon erinran från min sida. I anslutning till vad domänstyrelsen och lönenämnden anfört vill jag härjämte förorda, att för domänverkets del tjänstebenämningarna sekreterare och notarie ändras till förste byråsekreterare respektive byråsekreterare.

Ny personalförteckning för domänverket — upptagande tjänstemän i högre lönegrad än A 20 — torde böra underställas riksdagen för godkännande. Härjämte bör inhämtas riksdagens medgivande för Kungl. Maj:t att i tjänsteförteckningen vidtaga de förändringar, som av mig i det föregående förordats.»

Utskottet.

I likhet med departementschefen kan utskottet förorda, att från och med den 1 juli 1944 samtliga övningslärarbefattningar vid rikets skogsskolor förutom en uppflyttas från lönegrad A 13 till lönegrad A 15 samt att tjänstebenämningen för samtliga berörda befattningshavare i samband därmed ändras till yrkeslärare. Utskottet kan även tillstyrka, att av lönegradsuppflyttningen föränledda kostnader avföras å det ifrågasatta förslagsanslaget under nionde huvudtiteln.

Icke heller mot de i propositionen föreslagna ändringarna i tjänstebenämningarna i övrigt har utskottet någon erinran att framställa. Utskottet kan således tillstyrka, att dessa ändringar i vad de avse tjänster i högre lönegrad än A 20 införas i personalförteckningen samt att i vad avser övriga tjänster Kungl. Maj:ts bemyndigas vidtaga av det anförda föranledda ändringar i tjänsteförteckningen.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

1) med tillämpning tills vidare från och med den 1 juli 1944 för domänverket fastställa följande

Befattning	Personalförteckning.	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.		
1 generaldirektör	C 16
1 överdirektör och souschef	C 11
1 försäljningschef	C 10
5 byråchefer	A 30
10 överjägmästare	A 29
1 byrådirektör	A 28
1 förste domänfiskal	A 28
1 domänfiskal	A 26
1 domänkamrerare	A 26
1 domänstatistiker	A 26
1 förste byråsekreterare	A 26
1 intendent	A 26
100 jägmästare	A 26
4 skogsskoleföreståndare	A 26
1 överkontrollör	A 26
2 dikningsledare	A 24
2 förste byråsekreterare	A 24
1 förste revisor	A 24
3 skogstaxatorer	A 24
55 biträdande jägmästare	A 22
1 byråsekreterare	A 21
2 revisorer	A 21
Tjänstemän å övergångsstat.		
1 byråchef	A 30
1 skogsskoleföreståndare	A 25
1 byråjägmästare	A 24
1 registrator	A 21;

Anm. Innehavaren av den å övergångsstat upptagna befattningen såsom byråchef skall vara skyldig att tills vidare tjänstgöra såsom överjägmästare. Av jägmästarbefattningarna må tre befattningar icke återbesättas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

2) medgiva, att i tjänsteförteckningen må vidtagas av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade förändringar.

Stockholm den 17 februari 1944.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 6.